

Częstochowa – opis ogólny

CZĘSTOCHOWA - to miasto znane na całym świecie, dzięki obecności w klasztorze OO. Paulinów na Jasnej Górze obrazu Matki Boskiej - ikony Czarnej Madonny. Do niej pielgrzymują rzesze ludzi z dziękczynieniem i prośbą, w chwilach radosnych i trudnych. Pielgrzymi czynią z Częstochowy jeden z głównych ośrodków pielgrzymkowych świata. Sanktuarium odwiedza rocznie średnio 4 do 5 milionów pątników z 80 krajów świata. Swoistym fenomenem w skali ogólnoświatowej są pielgrzymki piesze, z którymi przybywa ponad 200 000 pątników. Najdłuższe szlaki liczą ponad 600 kilometrów i ich pokonanie zajmuje do 20 dni wędrówki.

Pierwsze wzmianki o Częstochowie pojawiły się w 1220 roku. W XIV wieku było to miasto lokowane na prawie niemieckim przez Kazimierza Wielkiego - ważny ośrodek handlowy na szlaku wiodącym z Rusi i Wołoszczyzny na Dolny Śląsk i Saksonię. Kolejny nurt rozwoju miasta wyznaczył przywilej wydobywania rudy i przetapiania jej w żelazo. Korzystne położenie nad rzeką Wartą i obecność pobliskiego klasztoru niewątpliwie sprzyjały rozwojowi miasta, tym bardziej, że wokół klasztoru również rozwijała się osada, która w 1717 roku otrzymała prawa miejskie.

Formalnie oba miasta zostały połączone w roku 1826. Wówczas wytyczono Aleję Najświętszej Maryi Panny, wokół której rozwijała się Częstochowa - budowano domy i zakładano sklepy. Najbardziej intensywny rozwój miasta nastąpił w czasach rewolucji przemysłowej. Na miejscu były ujęcia wody oraz linia Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, powstawały więc fabryki włókiennicze, huta, rozwijał się przemysł galanteryjny i chemiczny. Częstochowskie rzemiosło, bazując na wcześniejszych tradycjach, wytwarzało wyroby z metali szlachetnych, szkła i ceramiki.

W końcu XIX wieku Częstochowa była najdynamiczniej rozwijającym się ośrodkiem przemysłowym i czwartym pod względem wielkości miastem Królestwa Polskiego. Ukoronowaniem znaczenia Częstochowy była zorganizowana w 1909 roku wielka Wystawa Przemysłu i Rolnictwa, będąca narodową manifestacją polskiej kultury i potencjału techniczno-produkcyjnego. Od 1933 roku miasto stało się starostwem grodzkim. Na początku ubiegłego stulecia Częstochowa umocniła swoje dziedzictwo kulturowe. Powstały instytucje kulturalne: muzeum, biblioteki, teatr, kina i instytucje oświatowe, rozwijała się lokalna prasa. W 1925 roku utworzono Diecezję Częstochowską, która w roku 1992 została podniesiona do rangi metropolii przez papieża Jana Pawła II. Korzystny dla inwestycji klimat pozostał w Częstochowie do dziś. Współczesna Częstochowa jest dużym ośrodkiem z szeroko rozbudowaną infrastrukturą i znacznym zapleczem społeczno-ekonomicznym. Jest miastem akademickim: funkcjonuje tutaj dziewięć wyższych uczelni, na których studiuje ponad 40 tysięcy studentów. Jest ośrodkiem kultury, czerpiącej z tradycji i historii, o bogatym w wydarzenia kalendarzu. Jest też miastem otwartym na świat. Szczególnego splendoru dodaje jej nadana jako pierwszemu miastu w Polsce nagroda Prix de l'Europe przyznana przez Radę Europy.

Czas spędzony w Częstochowie będzie mile zapamiętany. Miasto posiada niespotykany klimat, tutaj odkryć można wyjątkową atmosferę Alei, uroki uliczek otaczających klasztor, zabytków, muzeów i galerii.

Dzielnice Częstochowy :

Błeszno

Błeszniem nazywano obszar wybiegający poza współczesną dzielnicę, obejmujący Ostatni Grosz i Raków. Budowana przez Kronenberga fabryka lokalizowana była na Błesznie, tak samo przystanek kolejowy przy Hucie Częstochowa.

Współczesne Błeszno to osiedle bloków budowanych w latach 70 - 90 - tych. Ozdobą architektoniczną jest kościół parafialny p.w. Św. Stanisława, projektu jednego z najzdolniejszych architektów częstochowskich Jerzego Kopyciaka (autora projektu Wyższego Seminarium Duchownego).

Ciekawy jest także cmentarz na Błesznie przy ul. Palmowej. Znajdują się tu pomniki zmarłych przed stu laty ziemian błesznieńskich. W ostatnim czasie dokonano także odkrycia na cmentarzu zbiorowej mogiły ofiar Urzędu Bezpieczeństwa.

Częstochówka – Parkitka

Parkitka powstała dopiero w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia. O wykorzystaniu lokalnej atrakcyjności mówiły już plany międzywojenne, ostateczne jednak decyzje o wielomieszkaniowej zabudowie przyniosły lata osiemdziesiąte XX wieku. Od 1982 do 2000 r. trwała tu budowa największego szpitala w Częstochowie – Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego imienia Najświętszej Marii Panny (imię to nawiązuje funkcjonującego niegdyś szpitala miejskiego w Alei Najświętszej Maryi Panny). Aktualnie trwa przy szpitalu kolejna inwestycja – budowa pawilonu onkologicznego.

Dźbów

Jako wieś królewska istniał już w XV w. Od XVII w. jego rozwój związany był z górnictwem rud żelaza. Po powstaniu styczniowym, w 1867 r. utworzono folwark dźbowski nadając go generałowi carskiemu Zabłockiemu. Po folwarku pozostał dworek klastycystyczny otoczony parkiem. Zwarta zabudowa Dźbowa to dziedzictwo rozwoju kopalnictwa rud w latach 40 - 50 - tych. Wraz z likwidacją kopalnictwa nastąpił regres rozwoju dzielnicy. W 1977 r. straciła ona samodzielność, została włączona do Częstochowy. Godnym uwagi obiektem jest usytuowany obok kościoła pomnik legionistów poległych w obronie Ojczyzny. Zbudowany czynem społecznym mieszkańców w 1938 r., odbudowany został w 1993 r.

Gnaszyn – Kawodrza

Rozwój Gnaszyna nastąpił po wybudowaniu kolei herbskiej w 1903 r. W 1912 powstała Gnaszyńska Manufaktura (przędzalnia lnu), po niej Fabryka Tapet i Papierów Kolorowych. Zakłady stanowiły kompleks przemysłowy zatrudniający kilka tysięcy osób. Mniejszą fabryką były Zakłady Ceramiczne. Dzięki przemysłowi Gnaszyn stał się już przed wojną prężnie rozwijającym się miasteczkiem ze szkołą (wybudowana w 1928 r.), przychodnią lekarską,

spółdzielnią spóżywców. Do Częstochowy włączony został w 1977 r. W tym samym czasie do miasta włączono rolniczą wieś Kawodrzę.

Grabówka

Jako wieś istniała już w XIV w., od 1385 r. stanowiąc uposażenie klasztoru Jasnogórskiego. Przejęta przez rząd pruski w 1793 r., w 1864 r. stała się siedzibą gminy. Scalenie z miastem nastąpiło dopiero w 1970 r. Przed wojną na obszarze Grabówki zaprojektowano osiedle Kolonia Urzędnicza, w formie miasta – ogrodu. Miało to być zaplecze mieszkalne dla naszego miasta. Rozwój dzielnicy jednak nastąpił po roku 1970. Dopiero wtedy erygowano także odrębną parafię związaną ze zbudowanym w 1987 roku kościołem pw. św. Franciszka z Asyżu. Charakter dzielnicy wyznacza niska zabudowa domów jednorodzinnych. Obiektem godnym uwagi jest ośrodek Ojców Paulistów. Słynący w całej Polsce studiem nagrań; swoje utwory nagrywali tu czołowi muzycy polscy. Pomimo tradycyjnego charakteru dzielnica znana jest także dzięki nowoczesnemu zespołowi szkół – podstawówce i gimnazjum. Jest to najnowsza szkoła w naszym mieście.

Kiedrzyn

Częstochowa niegdyś słynęła ogrodnictwem, najdłużej tą sławą cieszy się przyłączona w 1975 r. dzielnica Kiedrzyn. Architektoniczną ozdobą Kiedrzyna jest wybudowany w ostatnim 20-leciu kościół p.w. św. Brata Alberta w unikatowym kształcie wielkiego namiotu.

Lisinec

Dawna wieś będąca własnością Ojców Paulinów, przejęta na własność rządową w okresie, gdy Częstochowa była pod zaborem pruskim. Po powstaniu styczniowym władze carskie w odwet za pomoc powstańcom skonfiskowały Klasztorowi resztę lisinieckich włości – folwark. Zachował się jeszcze budynek folwarczny zbudowany w XVIII wieku. Od osiemdziesięciu lat znajduje się on w rękach znanej rodziny artystów częstochowskich – Barylskich. Atrakcją dzielnicy jest Park Wypoczynkowy "Lisinec" z gliniankami, które latem stają się kąpieliskiem częstochowian. Dzielnica jest zespołem osiedli domów jednorodzinnych. Od lat 70 - tych uważana była za jeden z najatrakcyjniejszych terenów zabudowy, osiedlali się tu rzemieślnicy, wyżsi urzędnicy, lekarze. Ważnym obiektem na tym obszarze jest otwarty w tym roku cmentarz komunalny. Pięknie zaprojektowany, zyskał szereg prestiżowych nagród w konkursach urbanistycznych.

Mirów

Jedna z najpiękniej położonych dzielnic Częstochowy, jako wieś znana już od XIII wieku. Dłużej nawet, bo grodzisko na wzgórzu Gąszczyk nad obecną dzielnicą istniało w IX - XI w.; można je określić kolebką współczesnego miasta. Walorem Mirowa jest krajobraz przełomu Warty, ślad przebicia się rzeki przez wzgórza jurajskie. Dolina Warty zachwyca różnorodnością przyrodniczą. Wzgórze Gąszczyk pokryte jest naturalnym zespołem leśnym (projektowany rezerwat przyrody), podmokłe obszary nad wodne są królestwem motyli i ostoją lęgową ptactwa wodnego.

Znajduje się tu popularna stadnina koni "Pegaz", istnieje lokalny dom kultury, szkoła podstawowa posiada nową (oddaną w tym roku) salę gimnastyczną. Mirów to „złota brama” Częstochowy. Szlakiem od Mstowa, doliną Warty wkraczają do Częstochowy liczne pielgrzymki. Jest to też doskonałe miejsce spacerowo – rekreacyjne.

Ostatni Grosz

Prawie do końca XIX w. miejsce to cieszyło się złą sławą. Był to folwark z karczmą pośród podmokłych pustkowi. Nazwa pochodzi stąd, że przejezdni potrafili tu przepić swój ostatni grosz. Rozwój nastąpił dzięki inwestycji warszawskiego Kronenberga w wielką przędzalnię bawełny. W początkach XX w. przędzalnię kupili przemysłowcy francuscy zmieniając w jedną z największych fabryk regionu - "Częstochowiankę". Obecnym spadkobiercą tradycji tego zakładu jest Polontex. Wzgórze Ostatniego Groszu stało się zapleczem mieszkaniowym dla fabryki. Charakterystyczne były tu piętrowe domy z kamienia wapiennego; obecnie wyparte przez bloki z lat 70 - tych. Urbanistyczną dominatą tej części miasta stała się charakterystyczna czworoboczna wieża kościoła p.w. św. Antoniego Padewskiego. Obok kościoła mieści się jedna z najlepszych placówek edukacyjnych miasta – szkoła podstawowa i gimnazjum katolickie.

Po drugiej stronie Alei Niepodległości rozciąga się przemysłowy obszar z licznymi hurtowniami, zakładami usługowymi i małymi wytwórniami. Charakter temu miejscu nadały władze przedwojennej Częstochowy lokując tu miejską rzeźnię i gazownię.

Podjasnogórska

Dzielnica odwzorowująca dawną osadę podklasztorną lokowaną w 1717 r. jako odrębne miasto. Przed połączeniem z Częstochową centralnym punktem był tu Rynek Wieluński i łączącą go z Klasztorem Jasnogórskim ul. Wieluńska. Ulica ta po renowacji zyskała atrakcyjny wygląd stając się jedną z bardziej reprezentacyjnych ulic miasta. Na pełne zagospodarowanie czeka jeszcze Rynek otoczony niską, XIX - wieczną zabudową, z usytuowaną w centralnej części piękną neogotycką kapliczką. Parki podjasnogórskie swój kształt i szereg zabytkowych obiektów zawdzięczają zorganizowanej tu w 1909 r. Wielkiej Wystawie Rolniczo – Przemysłowej. Od południa z parkami graniczy jedna z piękniejszych ulic miasta – ul. 7 Kamienic. Znajdują się tu bogato zdobione kamienice z XIX w. Wyjątkowy urok ma także ulica św. Barbary. Odcinek między kościołem św. Barbary a Jasną Górą to tradycyjny szlak pielgrzymkowy. W tę funkcję wpisuje się ryneček handlowy oraz liczne lokale handlowo - usługowe.

Północ

Jedna z najmłodszych dzielnic Częstochowy, powstała w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. Od dzielnicy Tysiąclecie oddziela ją Promenada Czesława Niemena (nazwę nadano w 2004 r.). Jest to aleja spacerowa o długości 1700 m. wiodąca od ul. Kiedrzyńskiej przez Park Osiedlowy do Lasku Aniołowskiego. Promenada przez lata była miejscem wielu imprez kulturalno-rekreacyjnych. Osiami komunikacyjnymi dzielnicy Północ są Aleja Wyzwolenia i ul. Fieldorfa – Nila. Zieleń otaczająca bloki mieszkalne, które są dominującym elementem krajobrazu, nadaje dzielnicy przyjazny charakter.

Raków

Początek dzielnicy nastąpił w 1897 r., gdy warszawski przemysłowiec Bernard Hantke zdecydował o budowie Huty "Częstochowa". W początkach XX w. nastąpił rozwój osady fabrycznej na wzgórzu ostańcowym. Jest tu otoczony parkiem dawny pałacyk Hantkego (obecnie Miejski Dom Kultury), obok osiedle domów robotniczych z czerwonej cegły. Uzupełnia to kościół p.w. św. Józefa, kolebka częstochowskiej „Solidarności”. Całość stanowi unikatowy zespół osiedla fabrycznego. W 1928 r. osadę fabryczną włączono w organizm Częstochowy. Drugi etap rozwoju dzielnicy nastąpił na przełomie lat 40/50, gdy prowadzono rozbudowę huty nazwanej imieniem B. Bieruta. Śmiały projekt architektów Ireny i Czesława Kotelów tworzący oś komunikacyjną Południe – Północ przyczynił się do powstania Alei Pokoju. Utrzymana w socrealistycznym stylu Aleja jest dziś ciekawym wyróżnikiem świadczącym, o złożoności naszej lokalnej tradycji.

Stare Miasto

Obszar dzielnicy pokrywa się z terenem pierwszej Częstochowy lokowanej jako miasto w XIV w. Do czasów II wojny światowej była to najgęściej zamieszkała dzielnica, w czasie wojny ustanowiono tu „getto” - zamkniętą dzielnicę żydowską. Centralnym punktem dzielnicy jest Stary Rynek. Po renowacji nawierzchni w 1997 r. miejsce to jest coraz chętniej odwiedzane przez częstochowian, odbywają się tu imprezy kulturalne, festyny; do tradycji należą targi staroci – zabytkowych przedmiotów codziennego użytku. Charakter dzielnicy współtworzy obecność dwóch ważnych dla miasta kościołów. Najstarszy częstochowski kościół pw. św. Zygmunta otwiera naszą Via Sacra. Imponująco wznoszą się nad miastem strzeliste wieże neogotyckiej Archikatedry pw. Świętej Rodziny.

Stradom

Założony w końcu XVI w. przez podstarościego olsztyńskiego Krzysztofa Stradomskiego. Do XIX w. Była to mała licząca ok 20 domów osada, folwark z młynem wodnym. Rozwojowi nie sprzyjało środowisko geograficzne – podmokłe tereny nadrzeczne. Do dziś warunki owe stanowią główną barierę rozwoju dzielnicy. Do Stradomia zalicza się także powstały w XVII w. folwark Zaciszcie.

Śródmieście

Centralny fragment obszaru miasta usytuowany wzdłuż osi, jaki tworzy Aleja Najświętszej Maryi Panny. Aleja wytyczona została w 1824 r. wg projektu Jana Bernharda. Połączenie Częstochowy z Częstochówką w 1826 r. sprawiło, że trakt ten stał się główną magistralą miasta. Aleja to Via Sacra – droga prowadząca miliony pielgrzymów na Jasną Górę oraz salon nowoczesnego miasta z ulokowanymi w jej sąsiedztwie najważniejszymi miejskimi instytucjami administracyjnymi, kulturalnymi, handlowymi, usługowymi i finansowymi. Centralnym punktem Śródmieścia jest Plac Biegańskiego. W tym miejscu znajduje się Ratusz (do lat sześćdziesiątych XX wieku siedziba władz miejskich, obecnie – Muzeum). Plac jest miejscem najważniejszych imprez miejskich. Uroczystości patriotyczne ze względu na swoją specyfikę organizowane są także na Placu Pamięci Narodowej oraz przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Alei Sienkiewicza.

Trzech Wieszczów

Dzielnica, której kształt nadały lata powojenne. Kilka lat po wojnie między ul. Korczaka, Sobieskiego, Pułaskiego i Słowackiego powstało osiedle domów robotniczych. W latach siedemdziesiątych na miejscu dawnych ogrodów między ul. Słowackiego a torami kolei herbskiej wybudowano następne osiedle bloków mieszkalnych. W przeszłości obszar ten miał charakter podmiejski, pełen był ogrodów i sadów. O przeszłości świadczą nieliczne zachowane budynki, np. willa przy ul. Pułaskiego. Do ciekawszych domów należy także siedziba zakonu Braci Szkolnych przy ul. Pułaskiego. Legendą okryta jest kamienica nazywana Domem Księcia przy ul. Sobieskiego – był to reprezentacyjny budynek przedwojennej Częstochowy z mieszkaniami dla wyższej kadry wojskowej.

Tysiąclecie

Przed stu laty były to tereny podmiejskie, słynne z gospodarstw ogrodniczych. Potoczna nazwa dzielnicy – Zawady – pochodziła od nazwiska założyciela szkoły ogrodniczej. Karol Zawada stał się także fundatorem budynku koszar wojskowych (dzierżawił swój obiekt wojsku), obecnie gmachu Politechniki Częstochowskiej. Dzielnica rozbudowana została w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. Główna jej arteria – Aleja Armii Krajowej miała z założenia stać się najważniejszą ulicą miasta, na dalszy plan wypierając Aleję Najświętszej Maryi Panny. Tu zbudowano pierwszy w naszym mieście "wysokościowiec". Obecny charakter dzielnicy wyznacza obecność wyższych uczelni – Politechniki i Akademii im. J. Długosza. Budynki dydaktyczne i akademiki nadają tej części miasta charakter otwartego campusu.

Wrzosowiak

Pozornie nieciekawa dzielnica bloków w południowej części miasta powstała w latach 80 - tych. Najciekawsza jest architektura domów spółdzielni "Jura" przy ul. Palmowej, przypominająca zamknięty obszar prehistorycznej osady.

Wyczerpy – Aniołów

Wyczerpy włączano do Częstochowy stopniowo – w 1952 r. Dolne, w 1977 r. Górne. W 1977 r. włączono także do miasta wieś Rząsawy. Był to dawniej folwark będący w posiadaniu krewnych wielkiego hetmana – Czarnieckich. Nowy rozwój Wyczerp rozpoczął się w latach 90-tych. Powstało tu nowe osiedle domów wielorodzinnych – komunalnych i spółdzielczych i kolonia szeregowców. Dobra lokalizacja i uzbrojenie terenów sprawia, że w najbliższym czasie będzie to dynamicznie rozwijające się nowe osiedle mieszkaniowe Częstochowy. Ciekawostką dzielnicy jest wzgórze Kamień. Tam, gdzie obecnie znajduje się kościół słynący z wielu inicjatyw społecznych, była w XVIII w. kryjówka zbójców napadających na pielgrzymów. Legendy mówią o ukrytych w jaskini pod Kamieniem skarbach.

Zawodzie – Dąbie

Zawodzie było przedmieściem starej Częstochowy, jego zapleczem rolniczo-ogrodniczym.

W 1895 r. Zawodzie włączono do Częstochowy. Nastąpił nowy okres rozwoju związany bezpośrednio z wielką miejską inwestycją wodno - kanalizacyjną realizowaną przez amerykańską firmą ULEM. Przy Srebrnej zbudowano oczyszczalnię ścieków, u podnóża Złotej Góry - betoniarnie. Specyficznym śladem uprzemysłowienia są domy robotnicze - "Motty" w centrum Zawozia. Do zmiany dzielnicy przyczyniły się także inne duże inwestycje publiczne. Osuszono tereny nadwarciańskie i w 1913 r. powstał tam nowoczesny szpital Towarzystwa Dobroczyńności dla Żydów. W 1926 r. spółka o kapitale belgijskim wybudowała miejską elektrownie. Teren sąsiadujący z szpitalem zagospodarowano w latach 20-tych tworząc park im. Narutowicza. Kolejnym ważnym przedsięwzięciem stała się budowa w latach 30-tych stadionu sportowego przy ul. Olsztyńskiej. W planach przedwojennych urbanistów powstać miał na Zawoziu duży kompleks terenów rekreacyjnych - parków, stadionu, kąpielisk i przystani kajakowej - ciągnący się wzdłuż Warty. Przedwojenny rodowód ma także targowisko zawoziańskie. Przeniesiono je w to miejsce z placu Daszyńskiego, chcąc ochronić charakter Alei. Po wojnie w miejsce kompleksu rekreacyjnego powstała przecinająca tradycyjną dzielnicę trasa szybkiego ruchu (DK-1). Ponowne przyspieszenie rozwoju nastąpiło w latach 90-tych. Przebudowa ul. Faradaya i Legionów przyczynia się do wzrostu budownictwa oraz rozwoju handlu i usług. Znaczenie dla całego miasta ma zawoziański campus oświatowy - zespół dawnych koszar przekształcony w siedzibę kilku placówek oświatowych.

Analiza rynku gruntów budowlanych

Na podstawie bazy danych Walor-Silesia analizie poddany został rynek nieruchomości gruntowych niezabudowanych położonych w Częstochowie, w okresie od:

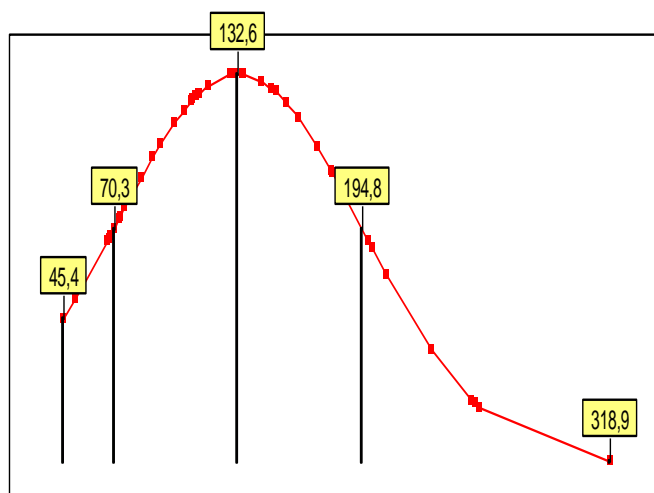
- **1 stycznia 2009r do 31 grudnia 2009r.**
- **1 stycznia 2010r. do 31 sierpnia 2010r.**

Badaniu poddano typowe grunty budowlane o powierzchni od 500m² do 1500 m² obejmujące transakcje zarówno prawa wieczystego użytkowania gruntu, jak i prawa własności gruntów.

W okresie od **01.01.2009r. do 31.12.2009r.** na terenie miasta Częstochowy zawartych zostało 45 transakcji kupna - sprzedaży gruntów przeznaczonych pod zabudowę o takiej powierzchni.

Poniżej przedstawiono zestawienie cen minimalnych, maksymalnych oraz średnich.

Rozkład cen od 01.01.2009 do 31.12.2009r.

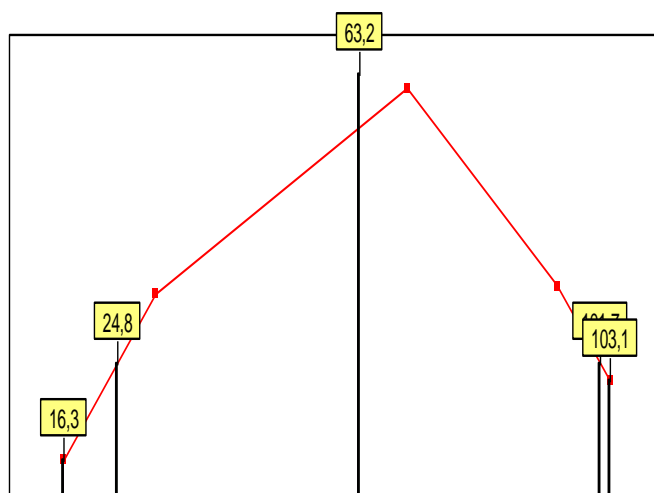

Z wyżej wymienionych danych wynika, że średnia ceny 1 m² powierzchni gruntów wyniosła - 132,57 zł, cena minimalna osiągnięta w transakcjach rynkowych - 45,41 zł/m² (dzielnica Rząsawa) cena maksymalna osiągnięta w transakcjach rynkowych wyniosła 318,94 zł/m² (dzielnica Kawodrza Dolna) .

W okresie od **01.01.2010r. do 31.08.2010r.** na terenie miasta Częstochowy zawartych zostało 5 transakcji kupna – sprzedaży gruntów przeznaczonych pod zabudowę o takiej powierzchni.

Poniżej przedstawiono zestawienie cen minimalnych, maksymalnych oraz średnich.

Rozkład cen od 01.01.2010r. do 30.09.2010r.

Wyliczona dla nich cena maksymalna przeliczona na 1 m² powierzchni gruntu wyniosła 103,14 zł/m² (dzielnica Błieszno), cena minimalna 16,34 zł/m² (dzielnica Rząsawa), a cena średnia 63,24 zł/m².

Jest to ogromny rozstęp cenowy, a ilość transakcji niewielka w porównaniu z okresem sprzed roku.

Opracowała: Barbara Mucha